

He sentit dir, de boca de gent que no ho pot saber, que en els darrers moments d'existència a les persones els passa la vida sencera per davant dels ulls. Si això fos cert, un cínic creuria que en William Bellman devia haver passat els seus últims moments contemplant la interminable sèrie de càlculs, contractes i acords comercials que havien definit la seva vida. En realitat, però, mentre s'atansava a la frontera d'aquell altre lloc (una frontera a la qual tard o d'hora ens acabarem encaminant tots plegats), va dirigir els seus pensaments cap als qui ja s'havien endinsat en aquell territori desconegut: la seva dona, tres dels seus fills, el seu oncle, un cosí i uns quants amics de la infantesa. Després d'haver fet memòria de tots aquells éssers estimats i perduts, i com que encara restaven uns instants per a la mort, va recordar una altra cosa. El que va desenterrar, i que feia uns quaranta anys que estava sepultat al seu cervell, va ser una graula.

Permeteu-me que m'expliqui:

En Will Bellman tenia deu anys i quatre dies, i l'eufòria per la proximitat del seu aniversari encara li corria per les venes. Ell i els seus amics eren al camp que hi havia entre el riu i el bosc, uns camps on les graules es llançaven en picat, batent les ales, i es dedicaven a picar la terra amb el bec, buscant larves. En Charles, futur hereu de la fàbri-

ca Bellman, era el cosí d'en Will. Els seus pares eren germans; i encara que dit així semblava una cosa senzilla, en realitat no ho era. En Fred era el fill gran del flequer, i la família de la seva mare tenia una lleteria. Deien que era el nen més ben alimentat de Whittingford i, certament, feia cara de passar-se el dia menjant pa amb nata. Tenia unes dents blanquíssimes i la carn ferma sobre els ossos forts, i li agradava explicar que un dia es faria càrrec de la fleca. En Luke era un dels fills del ferrer, però no heretaria res: tenia massa germans grans. Els seus cabells vermells es veien des d'un quilòmetre de distància, com a mínim quan els duia nets. Mirava de no atansar-se a l'escola, no hi trobava cap sentit: si volies rebre una allisada, ja te la podien clavar a casa; de fet, llevat que tingués molta gana, també intentava no acostar-se a casa. Quan no aconseguia menjar pidolant, robava; un nen s'ha d'alimentar. Era un devot de la mare d'en William, que de vegades li donava pa i formatge, i un cop fins i tot li havia regalat una carcassa de pollastre perquè l'escurés.

Els quatre nois duïen vides molt diferents, però una cosa havia fet que s'apleguessin aquell principi de l'estiu: la seva edat. Tots havien nascut el mateix mes del mateix any. El poder d'aquell aniversari simbòlic exercia una influència física damunt seu, i a mesura que l'agost avançava, dia rere dia, va sorgir una altra cosa a banda de l'amistat que els atreïa a aquelles bardisses i aquells camps: la competència mútua.

Feien curses, s'enfilaven als arbres, s'embranchaven en baralles de broma i posaven a prova la seva força de braços. A cada cursa eren més ràpids; com més alta era la branca a què s'enfilaven, més ampli era l'horitzó que abastaven amb la vista. Es burxaven mútuament, mai no rebutjaven un desafiament, cada vegada prenien més riscos. Es burlaven de les rascades, els blaus eren medalles d'ho-

nor i les cicatrius, trofeus. Cada minut i cada dia es mesuraven contra el món i contra si mateixos.

Amb deu anys i quatre dies, en Will estava encantat amb el món i amb la seva vida. Sabia que encara li faltava molt per ser un home, però també sabia que ja no era un marrec. Cada matí es despertava ben d'hora, amb el grallar pedregós de les graules als arbres del darrere de la casa de la seva mare, i a mesura que avançava el matí, sentia com la seva força anava creixent. La cuina i el jardí ja li havien quedat petits; ara el seu territori eren els camps, els rius i els boscos, i el cel li pertanyia. Encara havia d'aprendre moltes coses, però sabia que ho faria com ho havia fet amb tot a la vida fins aquell moment: sense dificultats. I al temps que aprenia, gaudia cada dia d'aquella sensació nova, exultant, de força i poder.

—Què t'hi jugues que encerto aquell ocell —va dir en Will, assenyalant una branca llunyana d'un arbre distant. Era un dels roures que hi havia a prop de casa seva; de fet, des d'allà es veia el mas, mig ocult rere les bardisses.

—No l'encertaràs! —va fer en Luke, que immediatament va cridar els altres i es va enfilear a un terraplè, assenyalant en la distància—. En Will diu que encertarà aquell ocell d'allà.

—Sí home! —va cridar algú altre, però tots es van atansar per veure si ho aconseguia.

L'ocell, una graula o un corb, era a la quinta forca, en una branca a l'altra banda del camp. En Will es va treure el tirador de pedres del cinturó i va començar a buscar una pedra amb gran cerimònia. Hi havia tota una mística sobre quins eren els millors projectils per al tirador. Tots intentaven forjar-se una reputació de ser capaços de reconèixer la pedra apropiada, i mantenien llargues converses

en què les comparaven segons la mida, la textura, el color, o si eren més o menys llises. Les bales eren millors, sens dubte, però cap dels nois no es volia arriscar quasi mai a perdre'n una. La intuïció íntima d'en William era que qualsevol pedra rodona i tirant a llisa anava bé, però, com tots els seus companys, coneixia perfectament el valor del misteri, de manera que s'ho va prendre amb calma.

Mentrestant, el que interessava a la resta de nois era el seu tirador, que en Will havia confiat al seu cosí mentre buscava el projectil. En Charles va agafar l'arma despreocupadament, però de seguida es va adonar que posseïa un subtil equilibri i hi va parar més atenció. Les dues astes sortien del mànec formant una Y quasi massa perfecta per ser natural: podies escodrinyar tot el bosc i no trobar una altra Y com aquella. En Will tenia un bon ull.

En Fred, que també l'estava estudiant, va arrufar el front i va tensar les commissures dels llavis, com si examinés un bloc de mantega que no li acabés de fer el pes.

—No és d'avellaner.

—L'avellaner és fàcil de tallar —va fer en Will sense alçar els ulls de terra ni deixar de buscar la pedra—. Però no és l'únic arbre que es pot fer servir.

Havia afilet la navalla, s'havia enfilat a les branques i havia passat una bona estona serrant la fusta per extirpar aquella forma que havia vist. El saüc era prou vell per ser robust i, alhora, prou jove per ser elàstic.

La badana els resultava familiar: en Will havia reutilitzat la del tirador antic, per a la qual havia aprofitat la lengüeta d'unes sabates que li havien quedat petites. Hi havia unes ranures estretes, fetes amb una navalla afilada, que permetien que la pell s'estirés i s'emmotllés, adoptant la forma del petit projectil. Però el tirador contenia un element completament nou. A l'altura d'on la badana s'unia a la fusta, en Will havia fet uns solcs d'un parell de centí-

metres d'ample. Al centre de cada solc hi havia lligades les fines tires de pell que s'unien a la badana. Per sobre i per sota d'aquell nus, però, hi havia diverses voltes de cordill; quedaven dins dels solcs, per sobre i per sota dels llaços de pell. En Charles va passar el dit per damunt d'un d'aquells solcs, amb gest d'admiració. Estava molt ben fet, però no en comprenia la utilitat.

—Per a què serveix, això?

En Luke va agafar el tirador i va passar un dit per damunt de les voltes del cordill.

—Impedeix que les tires de pell de la badana rellisquin, oi?

En Will va arronsar les espatlles.

—Ja t'ho diré. De moment no s'ha mogut.

Fins aquell moment, els nois no sabien que pogués existir un tirador de pedres tan perfecte. Sempre havien cregut que els tiradors eren millors o pitjors segons la voluntat dels déus, o per coses de l'atzar. Fer-ne servir un equivalia a jugar-se-la contra la sort: les probabilitats de fallar eren de cinquanta a un. Però el tirador d'en Will no tenia res d'accidental: era una peça pensada i creada amb tota la intenció, una veritable obra d'enginyeria.

En Luke va provar l'elasticitat de les tires de pell. Es donaven força, però no es va saber estar de contribuir una mica a aquell tirador envejable: es va escopir a les mans i va escampar delicadament la saliva per les tires.

Quan en Will va haver trobat un projectil apropiat, el va sorprendre que l'ocell continués dalt de la branca. Va tornar a agafar el tirador i el va carregar. Hi tenia molta traça. Tenia bon ull i bon pols. Havia practicat prou.

L'ocell era massa lluny.

Els nois van desviar la seva atenció de l'arma a l'objectiu, i van riure, brandant el cap amb incredulitat. L'aposta d'en Will era tan agosarada que aquest va mig riure amb

ells, però llavors els seus deu anys d'experiència, observació, creixement, força i potència es van imposar i van silenciar els seus companys.

Mentre els seus ulls traçaven l'arc (un arc impossible) que anava del projectil a l'objectiu, el seu cervell va calcular, calibrar i posar en marxa les seves eines. En Will va separar els peus, va equilibrar el seu pes, va tensar els músculs de les cames, de l'esquena i de les espatlles, i va reajustar lleugerament els dits al mànec del tirador, per trobar la tensió justa. Va tibar la badana.

En el moment de llançar la pedra (no, just abans: el segon en què ja va ser massa tard per aturar-la), en Will va experimentar un moment de perfecció. Nen, tirador, pedra. Cervell, ull, cos. Va notar la precisió i el projectil va sortir disparat.

La pedra va trigar una bona estona a descriure la trajectòria predestinada. O, com a mínim, ho va semblar. En tot cas, va ser prou temps perquè en Will desitgés que l'ocell cobrés vida, batés les ales i sortís volant. Que la pedra caigués a terra i que la riallada de granit de la graula es burlés d'ells des del cel.

Però l'ocell negre no es va moure.

La pedra va arribar al vèrtex de la corba i va començar el seu descens. Els nois van guardar silenci. En William va guardar silenci. Res no es movia a l'univers, només la pedra.

«Encara hi ha temps», va pensar en William. Podria cridar i espantar l'ocell, fer que s'enlairés. Però tenia la llengua talossa, i el moment es dilatava en el temps, lent, llarguíssim, immòbil.

La pedra va completar el trajecte.

L'ocell negre va caure.

Els nois van contemplar la branca buida, perplexos. Ho havia aconseguit? No podia ser! Però ho havien vist...

Tres caps es van tombar cap a en Will com un de sol. Aquest tenia la mirada fixa en la branca on feia un instant hi havia hagut l'ocell. Encara estava veient com queia, mentre intentava trobar-li el sentit a tot plegat.

En Fred va trencar el silenci amb un crit eixordador, i els tres van sortir corrent a través del prat, cap a l'arbre. En Luke va ensopegar amb unes arrels, sempre era l'últim. En William va arrencar a córrer un moment més tard. Se'ls va trobar tots a la gatzoneta, sota de l'arbre, i ells li van fer lloc perquè ho veiés.

Allà, entre la gespa, hi havia l'ocell. Era una graula jove, encara tenia el bec negre.

Així, doncs, era cert. Ho havia aconseguit.

Va notar com si se li remoguéssim alguna cosa dins el pit, com si li acabessin d'arrencar un òrgan i el seu lloc l'hagués ocupat una cosa desconeguda. Dins seu va florir un sentiment que no sabia ni que existís. Des del pit, li va recórrer les venes fins a arribar a les extremitats, li va omplir el cap i li va tapar les orelles, li va silenciar la veu i se li va acumular als peus i als dits de les mans. Com que no disposava del llenguatge necessari per referir-s'hi, va callar, però va notar com aquell sentiment arrelava i es tornava alguna cosa que l'acompanyaria la resta de la seva vida.

—El podríem enterrar —va dir en Charles—. Fer una cerimònia.

La idea de celebrar un ritual que assenyalés aquell esdeveniment extraordinari va aconseguir l'acceptació general. Però abans que decidissin què calia fer, en Luke va agafar l'animaló per l'extrem d'una de les ales amb una inseguretat que va provocar el riure dels altres i l'hi va estendre. Un raig de llum que s'escolava per entre les fulles va il·luminar la criatura morta i de sobte el negre no era negre, sinó que desprenia tons blavosos com la tinta, morats i verds. Era un color que no es comportava com se

suposa que ho fan els colors, que canviava i brillava, tan ple de vida que enganyava la vista i la ment. En un moment o altre, tots els nois es van preguntar si podia ser que l'ocell no s'hagués mort. Però era mort, naturalment.

Els nois van xiuxiuejar i es van tombar de nou cap a en Will: aquella bellesa també li pertanyia.

Llavors en Luke es va envalentir i va agafar l'ocell.

—Ooooc! —va cridar, i va acostar el cos mort de l'animal cap a en Fred i en Charles (però no pas cap a en Will). Els dos nois van fer un pas enrere i es van exclamar, esglaiats, però tot seguit van riure d'alleujament. Llavors en Fred va començar a fer el ruc amb la criatura morta, movent-li les ales com si volés, grallant i xisclant a cor què vols. En Will va riure tímidament. Notava les seqüeles de tanta agitació dins seu. Tenia els pulmons cansats.

Al cap d'un instant, en Fred va percebre alguna cosa desagradable en la debilitat del cos de l'animal; s'hi van fixar tots: el cap li penjava, inert, i les plomes no tornaven a lloc. En Fred va llançar el cadàver, amb un gest de fàstic.

Tots havien descartat ja la idea d'enterrar l'animal, i de sobte van desviar l'atenció de l'ocell a la pedra que l'havia mort. Tot d'una aquell projectil tenia un gran valor. Van passar una bona estona buscant-lo, examinant una pedra rodona rere l'altra.

—Massa grossa —van dir.

—Era d'un altre color.

—No tenia aquesta marca d'aquí.

No la van trobar. Un cop obrat el miracle, la pedra s'havia desfet de la seva singularitat i ara estava perduda en alguna banda, indestriable d'un munt de pedres semblants.

En tot cas, va suggerir en Charles (i per un cop van estar tots d'acord), qui ho havia aconseguit no havia estat la pedra, sinó en Will.

Van explicar i recrear la història una vegada i una altra. Amb tiradors invisibles, van matar estols sencers de graules imaginàries.

En Will es va mantenir en un segon pla. Com qualsevol heroi de deu anys, va haver de suportar una bona quantitat de bromes i sacsejades. Va somriure, angoixat per dins, orgullós, avergonyit, ple de culpa. Va riure i va retornar les sacsejades sense convicció. Va tenir el mal presagi que alguna cosa s'havia despertat en la seva consciència i a partir d'aquell moment no va veure el món de la mateixa manera que la resta dels mortals.

El sol es va pondre i l'ambient va refrescar. S'acostava la tardor i tenien gana. Era hora de tornar a casa. Els nois es van acomiadar.

En Will era el que vivia més a prop. En només cinc minuts seria a la cuina de la seva mare.

En arribar al capdamunt del terraplè, alguna cosa el va empènyer a tombar-se. Va contemplar el lloc on havia caigut l'ocell. En els pocs minuts que havien transcorregut des que els nois havien marxat, hi havien arribat un gran nombre de graules. Voleiaven en cercle damunt del roure; ja eren unes quinze o vint i a cada moment n'arribaven més de totes direccions. S'estenien pel cel, com uns llargs filaments fets de puntets foscos que convergien en aquell punt. D'una a una, van anar descendint i posant-se a les branques de l'arbre. Generalment, una congregació com aquella hauria anat acompanyada del so pedregós de la xerrameca dels ocells. Però aquella era diferent, i anava creixent envoltada d'un silenci obstinat, conspicu.

Tots els ocells de totes les branques miraven cap on era ell.

En Will va acabar de pujar el terraplè d'un salt i va arrencar a córrer cap a casa, més de pressa del que havia corregut mai. Quan va agafar el pom de la porta encara va

gosar tombar-se i donar un cop d'ull darrere seu. El cel estava buit. Va observar les branques de l'arbre, però a aquella distància, i amb la llum del sol que l'enlluernava, no sabia dir si el que veia eren graules o fulles. Potser s'havia imaginat que el miraven d'aquella manera.

Per un moment li va semblar que un dels seus amics havia tornat a l'arbre: a l'ombra del roure, on ell havia estat feia un moment, hi havia un noi. Però la figura era massa baixeta per ser en Charles, massa prima per ser en Fred i no era pèl-roja com en Luke. A més a més, llevat que fos un efecte de la llum i les ombres, el noi anava vestit de negre.

En Will va parpellejar i el noi va desaparèixer; segurament havia marxat a casa seva pel bosc.

En Will va fer girar el pom de la porta i va entrar a casa.

—Es pot saber què t'ha passat? —li va preguntar la seva mare.

Aquell vespre en William no va dir pràcticament res i a la seva mare li va semblar que estava pàl·lid. Les seves preguntes amb prou feines obtenien resposta, però va pensar que el seu fill ja era prou gran per tenir secrets.

—Imagina't. D'aquí una setmana aniràs a l'escola amb en Charles.

En Will se li va recolzar dissimuladament quan ella es va aturar al seu costat per servir-li la sopa, i quan ella li va passar una mà per l'espatlla, en lloc d'apartar-se i recordar-li que ja tenia deu anys, es va quedar immòbil. Era possible que el seu fill, sempre tan valent, estigués nerviós davant de la perspectiva de separar-se d'ella i marxar a Oxford? Aquella nit, tot i que no feia fred, la mare li va escalfar el llit i li va deixar l'espelma de l'habitació encesa.

Una hora més tard, quan va anar a fer-li un petó, va estudiar la seva cara adormida. Estava molt pàllid. Era realment el seu fill? La canalla canviava tan de pressa...

«Només té deu anys i ja l'estic perdent», va pensar. «Si no és que ja l'he perdut», va afegir, amb una punxada.

L'endemà en William es va despertar amb febre. Va passar mitja setmana al llit, rebent les atencions de la seva mare. Durant aquell temps, mentre la sang se li escalfava cada vegada més i ell suava i gemegava de dolor, el nen va aplicar tot el geni i les energies dels seus deu anys en la proesa més gran que mai hagués intentat dur a terme, una constant que marcaria la resta de la seva vida: oblidar.

I en gran manera ho va aconseguir.